

let dermed. For et lille halvt Hundrede Aar siden rørte man for første Gang ved Spørgsmaalet fra Venstrepartiets Side, og flere Gange derefter er Spørgsmaalet dukket op. Man husker saaledes, hvorledes det dukkede op forud for Valgene i 1918 og i 1924, og det kunde se ud — jeg skal ikke paastaa det —, som om det var for at strø Blomster paa den tornebelagte Valgvej; det kunde se ud, som om det skulde være mildne Overgangen gennem Valget, selv om jeg altsaa ikke skal paastaa, at det *var* saaledes. Det er imidlertid sikkert, at netop disse Tidspunkter for Forslagenes Fremsættelse var i højeste Grad uheldige, Forslagene fik derved et vist politisk Skær over sig. Samtidig viste det sig i 1918, at de 5 Mill. Kr., der blev udlaant, ikke paa langt nær strakte til, idet man kun forlangte af de paagældende, at de indsendte Andragende, hvorefter saa godt som alle modtog Laan. Derved blev de 5 Mill. Kr. fordelt til mange flere Laantagere, end man havde regnet med, og Laanebeløbene gik ned under 300 Kr. Et saadant Driftslaan kan naturligvis ikke faa den praktiske Betydning, man tilsigter, og derfor opnaaede man, at Pengene gik ud paa en Tid, da de økonomiske Forhold var sikrere og bedre end nu, og nu skal de tilbagebetales i en Nedgangsperiode. Paa den anden Side skal det indrømmes, at den Tanke, der ligger til Grund for Lovforslaget, er god, og jeg skal paa mit Partis og egne Vegne paa det stærkeste anbefale, at Lovforslaget opføres til Lov.

Den højtærede Landbrugsminister har gjort Rede for Lovforslagets Enkeltheder, og til denne Redegørelse kan jeg henvise. Vi kunde maaske have ønsket en Udtalelse om, i hvor stor Udstrækning de allerede bestaaende private Laaneforeninger, som Husmændene har arbejdet med visse Steder, særlig i Nordjylland, har virket. Der er ikke givet Oplysninger derom i det foreliggende Materiale. Det kunde maaske have sin Betydning til Bedømmelse af, hvilken Trang der i Øjeblikket er til en saadan Lov. Jeg antager ogsaa, at den højtærede Minister kan give Oplysning om dette Spørgsmaal.

Jeg skal med disse Bemærkninger anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling.

Jensen (Aale): Det foreliggende Lovforslag imødekommer et længe næret Ønske og Krav. Ikke mindst mit Parti har fremsat saadanne Forslag og efter min Mening langt bedre end det, der foreligger her. Ogsaa her i Tinget har vi drøftet

Nødvendigheden af en saadan Lov. Man kunde maaske være tilbøjelig til, naar man ikke husker langt tilbage i Tiden, at sige, at det er en Forret, Husmændene vil have fremfor andre Landbrugere. Det er imidlertid ikke rigtigt; vi har haft lignende Love før. Vi har haft Loven om Forskudsforeninger, hvorefter ikke blot Husmændene, men ogsaa det store Landbrug kunde laane, nemlig i Forhold til Antallet af Køer i Besætningen. Vi, der er beskæftiget med det praktiske Landbrug, ved, at Vilkaarene for Begyndere, baade dem, der begynder med et bestaaende Landbrug, og dem, der begynder med et nyt, er meget vanskelige i den dyre Tid, vi er kommet ind i, og at det vil knibe for dem at faa de Avlsdyr og Redskaber, de skal have. Det gælder særlig Nybyggere. Det er forstaaeligt, at Husmændene, som staar midt iblandt disse Folk og har nær Tilknytning til dem, har været opmærksomme paa dette Forhold gennem flere Aar, og det har givet sig Udslag i, at Husmændene paa vore Sendemandsmøder og Landsstævner har drøftet Spørgsmaalet. Paa det sidste Landsstævne blev der nedsat et Udvalg, som skulde overveje Spørgsmaalet og indsende et Andragende til Landbrugsministeren. Dette Udvalg har, som Husmænd i Almindelighed er, været meget beskedent i sine Krav. Det er i Virkeligheden meget lidt, man anmoder om, nemlig et Laan paa 1 Mill. Kr. aarligt i 10 Aar. Efter Husmændenes eget Forslag skulde Laanene betales tilbage i Løbet af 2 Aar, men det blev forandret i Folketinget til 3 Aar, og det hilser jeg kun med Glæde, Afviklingstiden er kort nok endda. Derfor kan jeg slet ikke tænke mig andet end, at Lovforslaget vil faa en meget let Gang gennem dette høje og for den Sags Skyld meget velvillige Ting, saa at det kan være færdigt, naar Husmandsorganisationerne holder Generalforsamling i Foraaret, og man da kan tage fat paa Sagen.

I 1918 gennemførte den daværende Regering en Lov om Udlaan af 5 Mill. Kr. under bestemte Former til mindre Landbrugere. Efter min Mening kom den Lov ikke til at virke saa heldigt, som den skulde. Jeg tror at være i Overensstemmelse med Virkeligheden, naar jeg siger, at de, der fik Laanene, ikke altid var Folk, som skulde have haft dem, hvis man skal tage Hensyn til Trangen, og det Hensyn mener jeg dog, man bør tage. Der blev nedsat et Udvalg — jeg skal ikke kritisere det særlig, det havde vel sine bestemte Regler at gaa efter —, som skulde bestemme, hvem der skulde have Del i disse